

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ   บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภค
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน บ้านดงขี้เหล็ก
ตำบลแซ่ซ้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน   นางจินตนา คำแก่น

ปริญญา   สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปิยะนารถ จาคีเกตุ

ประธานกรรมการ

อาจารย์ ชิตชนก เรือนก้อน

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน บ้านดงขี้เหล็ก ตำบลแซ่ซ้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจงแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไปจำนวน 64 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนบุคคลจำนวน 37 คน เก็บข้อมูลด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ร่วมกับการใช้ข้อมูลเอกสาร เก็บข้อมูลภาคสนามตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2547 ถึง เดือน มีนาคม พ.ศ. 2548 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า บริบทด้านต่างๆ มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดังต่อไปนี้

1) บริบททางด้านบุคคลพบว่า เพศหญิงช่วงอายุ 30-39 ปีมีแนวโน้มบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น และการให้ความหมายของคำว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อสภาวะสุขภาพและพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละบุคคล นอกจากนี้ ยังพบว่าเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี มีแนวโน้มการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น

2) บริบททางด้านสังคมพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ การมีถนนตัดผ่านหมู่บ้าน ลักษณะทางเศรษฐกิจ การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น บทบาทผู้หญิงทัดเทียมผู้ชายมากขึ้น ความเจริญด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี โดยเฉพาะการใช้โทรศัพท์มือถือมีผลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3) บริบททางด้านวัฒนธรรมพบว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนจากความเชื่อและประเพณีต่างๆ

4) บริบทอื่นๆ พบว่านโยบายการผลิตและการค้าสุราเสรีเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น และสื่อบุคคล มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นเช่นกัน

บริบทที่กล่าวมาทั้งหมดมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน และส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมทั้งข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการณรงค์เพื่อจัดทำโครงการต่างๆ ที่ทำให้ประชาชนตระหนักถึงผลกระทบของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นและเพศหญิงวัยแรงงานต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title   The Socio-Cultural Context Affecting on
Alcohol Drinking Behavior in The Worker
Of Dongkilek Village, Chachang Sub-district,
San Kamphaeng District, Chiang Mai Province

Author   Mrs. Jintana Kamkan

Degree   Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Piyanart Chatiketu   Chairperson

Lect. Chidchanok Ruengorn   Member

ABSTRACT

This descriptive study aimed to explore the influence of socio-cultural contexts on alcohol consumption among workers in Dongkilek village, Chachang sub-district, San Kamphaeng district, Chiang Mai Province. Samples were selected by using purposive sampling and they were then divided into two groups. The first group consisted of sixty four participants who were given general information and the second group consisted of thirty seven participants who were given individual information. Data was collected using the qualitative research methods which consisted of informal interviews, in-depth interviews, documents and participatory observation. Data collection was conducted between October 2004 and March 2005 and the data was analyzed by content analysis.

The results of the study revealed that drinking behavior depended on socio-cultural contexts in the following ways :

1. In terms of individual contexts, the study found that the trend of alcohol drinking was increasing among females aged between 30 – 39 years. Also the meaning of alcohol

wording's affect on health and consumption behavior found that more children under the age of fifteen tended to drink more alcohol.

2. In terms of social contexts, the study also found that various social changes have an influence on alcohol consumption, namely : transportation to outside contracts, social status, interaction with others, equality of roles between males and females, industrialization and technological advances especially mobile phones.

3. In terms of cultural contexts, the study found that alcohol as part of the community lifestyle, relates to beliefs and their customs.

4. In terms of other context, the study found that the policy of production and free trade in alcohol enables people to increase their alcohol consumption. Also personal perception of the media has show to have an affect on the rising amount of alcohol drinking.

The contexts are related to one another and have an influence on drinking behaviors. The results of this study would be beneficial for campaign projects wanting to change the alcohol drinking behaviors of teenagers and women workers.